

II. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

II.1. GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Podľa geomorfologického členenia (Mazúr, Lukniš, Atlas SSR 1980) patrí záujmové územie do:

Sústava: Alpsko-himalájska

Podsústava: Karpaty

Provincia: Západné Karpaty

Subprovincia: Vonkajšie Západné Karpaty

Oblasť: Slovensko-moravské Karpaty

Celok: Považské podolie

Oddiel: Bytčianska kotlina

Základnou morfoštruktúrou riešenej lokality je morfoštruktúrna depresia peripieninského (pribradlového) lineartu – negatívne a prechodné vrásovo-blokové a šupinové štruktúry, základným typom eróžno-denudačného reliéfu je reliéf rovín a nív.

Vlastné riešené územie na základe triedenia morfoštruktúrneho reliéfu patrí pod reliéf morfoštruktúry s pozitívnou pohybovou tendenciou typu tektonického až štruktúrno-tektonického reliéfu kryhových až vrásovo-kryhových štruktúr s dominanciou radiálnych pohybov, subtypu reliéfu rytmicky zvrstvených zlomovo-vrásových štruktúr a to reliéfu diferencovaných štruktúr so stredným až silným uplatnením litológie.

Z hľadiska typologického členenia reliéfu na základe triedenia morfoskulptúrneho reliéfu je hodnotené územie zaradené do akumuláčného fluvialného reliéfu typu fluvialnej roviny (niva Váhu, vlastné riešené územie).

Územie z morfológického hľadiska spadá do horizontálne rozčlenenej roviny so sklonovitosťou 0 – 2°. Nadmorská výška terénu je okolo 345 m n.m.

Vlastná lokalita sa nachádza v nive Váhu, územie je rovinatého charakteru.

II.2. GEOLOGICKÉ POMERY

II.2.1. Geologická charakteristika územia

Z geologického hľadiska popisovanú oblasť budujú útvary predkvartéru a kvartéru.

Predkvartérne horniny nachádzajúce sa v predmetnom území sú zastúpené prevažne ílovcovými a slieňovcovými horninami s polohami pieskovcov (prípadne i zlepenecov alebo karbonátov) s flyšoidným vývojom. Ílovcové, prachovcové a slieňovcové horniny majú výraznú prevahu nad ostatnými horninami (pieskovecami a zlepenecmi).

Kvartér širšieho okolia (v blízkych svahovitých terénoch) je zastúpený produktmi exogénneho zvetrávania podložínych paleogénnych hornín t.j. eluviálnymi, proluviálnymi a deluviálnymi uloženinami. Na spevnených sedimentoch predkvartérneho podkladu sa vytvárajú delúviá ílovito-hlinité, na prevažne piesčitých sedimentoch delúviá piesčité a na spevnených starších horninách obsahujú častejšie úlomky hornín a zemina má charakter štrkovito-ílovitý.

V blízkosti hodnotenej lokality bol v roku 2004 uskutočnený firmou Progeo, s.r.o., Žilina inžinierskogeologický prieskum pre potreby výstavy stožiaru. V mieste situovania predmetnej stavby boli výkopovými prácami v teréne overené nasledovné typy zemín:

- 0,00 - 0,20 m Hlina humusová, tmavohnedá s koreňovým systémom rastlín
- 0,20 - 0,30 m Piesok strednozrnný s obsahom plávajúcich valúnov prevažne granitoidných hornín. Analogicky a vizuálne podľa granulometrického zloženia v zmysle STN 731001 možno polohu zaradiť do skupiny S - piesčitých zemín, trieda S 3, symbol S-F
- 0,30 - 4,90 m Silne piesčité štrky, farba sivá, poloha neobsahuje jemnozrnnú frakciu, valúnový materiál zdravý nezvetraný, valúny dobre opracované, prevažne granitoidné, menej kremencové a karbonatické, veľkosť valúnového materiálu 5 až 10 cm, ojedinele až 15 cm. V zmysle STN 731001 zaraďujeme tento horizont medzi zeminy štrkovité s názvom štrk s prímесou jemnozrnnéj zeminy, trieda G-3, symbol G-F, polohu považujeme za uľahlú, bez prítomnosti podzemnej vody.

Hladina podzemnej vody nebola zistená

V geologickom profile sa pod vrstvou humusovej hliny nachádza aluviálny horizont o hrúbke viac ako 4,70 m. Tento má charakter štrku s prímесou jemnozrnnéj zeminy triedy G-3, symbol G-F.

Pod touto vrstvou (hrúbky 8 až 10 m) sa nachádza predkvartérne podložie (flyšoidný komplex pieskovcov, ílovcov a slieňovcov), ktoré v hornom intervale môže mať silnejší prejav zvetrania. Flyšoidný komplex predstavuje skalné horniny zastúpené strednou pevnosťou R-3 (pieskovce) a s nízkou pevnosťou triedy R-4 predstavované prevažne ílovcami a slieňovcami predkvartérneho veku.

II.2.2. Inžiniersko-geologická charakteristika územia

V zmysle Inžinierskogeologických máp Slovenska (Matula, M., 1989) patrí záujmové územie do regiónu neogénnych tektonických vkleslín, oblasti vnútrohorských kotlín – 59 Považské kotliny.

V zmysle inžinierskogeologickej rajonizácie sa v hodnotenom území uplatňuje typ rajónu kvartérnych deluviálnych sedimentov údolných riečnych náplavov, kde prevládajúcim typom hornín v hĺbke do 5 m sú prevažne štrkovité zeminy.

Inžinierskogeologický prieskum, ktorý v blízkom území realizovala firma Progeo, s.r.o., Žilina (2004) zistil pre riešené územie nasledovnú inžiniersko-geologickú charakteristiku:

V hodnotenom území sa po odpočítaní hĺbky premŕzania (cca 1,30 m) nachádza len nasledovný typ základovej pôdy:

Štrk s prímесou jemnozrnnéj zeminy triedy G-3, symbol G- F, stredne uľahlý, pre ktorý platia nasledovné normové charakteristiky:

- $v - 0,25$
- $\beta - 0,83$
- $\gamma - 19,0 \text{ kN.m}^{-3}$
- $E_{\text{def}} - 90 \text{ Mpa}$
- $c_{\text{ef}} - 0 \text{ kPa}$
- $\varphi_{\text{ef}} - 33^\circ$

V zmysle STN 73 3050 overené typy zemín sú zaradené do nasledovných tried ťažiteľnosti:

Hlina humusová

1. trieda

Štrkopiesčité zeminy stredne uľahlé

3. - 4. trieda

II.2.3. Geodynamické javy

Geodynamické javy a erózia

V záujmovom území nie je dokumentovaný výskyt geodynamických javov, lokalita sa nachádza v stabilnom území aluviálnej nivy rieky Váh, pre ktorú je charakteristický rovinný typ územia, čo vylučuje možnosť svahových posuvov. Z hľadiska výskytu geodynamických javov je územie stabilné.

Na hodnotenej lokalite nie sú zaznamenané prejavy vodnej ani veternej erózie.

Seizmicita územia

Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou (Atlas krajiny SR, 2002) je celé riešené územie zaradené do 7 - 8° stupnice makroseizmickej intenzity (MSK-64). Uvedenému stupňu v území odpovedá špičkové zrýchlenie seizmického ohrozenia na skalnatom podloží $1,3 - 1,59 \text{ m.s}^{-2}$.

II.2.4. Ložiská nerastných surovín

V riešenom území sa nenachádza žiadne ložisko nerastných surovín, na území katastra obce Horný Hričov nie je evidované žiadne výhradné ložisko nerastov ani ložisko nevyhradených nerastov.

II.2.5. Stav znečistenia horninového prostredia

Vlastná hodnotená lokalita je súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu – orná pôda, v hodnotenom území nepredpokladáme významné znečistenie horninového prostredia.

Priamo na riešenej lokalite kontaminácia zisťovaná nebola.

II.3. PÔDNE POMERY

II.3.1. Pôdne typy, druhy a bonita

Pôda je zložitý organizmus, závislý na geologickom vývoji, petrografických, klimatických a hydrogeologických pomeroch zemského povrchu. Zásahom človeka (odstraňovaním krytu, rozrušovaním a kontamináciou) môže dochádzať k jej degradácii.

V širšom okolí posudzovaného územia (v centrálnej časti Žilinskej a Bytčianskej kotliny) sa nachádza pôdny kryt typický pre vnútrokarpatské kotliny. Jeho vývoj bol

podmieneny najmä charakterom substrátu a klimatickými podmienkami v období holocénu.

V území celkovo prevládajú terestrické pôdy kambizemného a luvizemného typu - celkovo v pahorkatine prevažujú kambizeme pseudoglejové, na viacerých miestach luvizeme až luvizeme pseudoglejové. Na strmších svahoch a v podhorských polohách sa vyskytujú aj pôdy rendzinového typu. V údolných polohách a na nivách riek sa nachádzajú fluvizeme glejové až gleje, na nive Váhu plytké fluvizeme. Lokálne zastúpenými pôdnymi typmi sú pseudogleje. Na území obcí (zastavané plochy a záhrady) sú vyvinuté antropogénne pôdy.

Pre vlastné hodnotené územie je typickým pôdnym typom *fluvizem*.

Fluvizem je pôdnym typom recentných aluviálnych nív s vysokou hladinou podzemnej vody, často s periodickými záplavami. Má ochrlický humusový horizont, pod ktorým je pôdotvorný substrát - zvrstvené nívne sedimenty rôznej zrnitosti a zastúpenia riečnych štrkov. Patrí medzi tzv. nívne pôdy (pôdy vytvorené počas sústavného vplyvu povrchovej a podzemnej vody na fluviálnych sedimentoch). Ide o veľmi heterogénny pôdny typ rôznej hrúbky pôdneho profilu, rôznej zrnitosti a skeletnatosti.

Hlavné pôdne typy v riešenom území tvoria nívne pôdy karbonátové, sprievodné nívne pôdy, glejové na karbonátových nívnych sedimentoch. Ďalším typom sú pôdy hnedé oglejené, sprievodné pseudogleje, lokálne gleje na stredne ťažkých až ťažkých zvetralinách rôznych hornín. Ďalším typom sú pôdy ilimerizované oglejené sprašových hlinách. Z agronomického hľadiska ide o pôdy strednej a dobrej kvality, využívané ako orné pôdy a trvalé trávne porasty.

Vo vlastnom hodnotenom území sa nachádzajú *fluvizeme kultizemné* – sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké, z nekarbonátových aluviálnych sedimentov.

V nive Váhu v blízkosti pri recipiente Váhu (patrí tu i územie hodnoteného ložiska) sa vyskytujú nívne pôdy karbonátové vytvorené pôdotvornom substráte sedimentoch Váhu, na základe zrnitosti sa jedná o ľahšie až stredne ťažké pôdy, stredne skeletnaté, hĺbka pôdy dosahuje od 30 do 60 cm.

Ďalej v území evidujeme výskyt *antropických pôd* - pôdy s výskytom povrchového antropického horizontu, čiastočne alebo úplne pozmenené, prípadne vytvorené činnosťou človeka. Patria sem dva hlavné typy pôd:

- *kultizem* - pôdny typ na prirodzených substrátoch, ale činnosťou človeka s úplne pozmenenými vlastnosťami (prevažne kultiváciou počas poľnohospodárskeho využívania). Patria sem prevažne pôdy záhrad a ovocných sádov.
- *antrozem* - človekom vytvorená umelá pôda na nepôvodných substrátoch - navážky v sídlach a na rekultivovaných plochách, územia technických areálov, obytnej zástavby, komunikácií a pod.

Investičný zámer je lokalizovaný na poľnohospodárskom pôdnom fonde – orná pôda. Podľa mapovania bonitovaných pôdnoekologických jednotiek na poľnohospodárskej pôde (Linkeš a kol. 1996) sa priamo v lokalite záberu pôdy nachádzajú fluvizeme modálne – stredne hlboké, stredne skeletnaté, hlinité pôdy (BPEJ 0706015), využívané ako orná pôda.

II.3.2. Stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu

Náchylnosť pôdy na mechanickú degradáciu

Na základe regionalizácie erózie pôd na Slovensku môžeme hodnotený priestor hodnotiť ako územie s nepatrnou až žiadnou eróziou pôdy na fluvialných rovinách, potenciálna erózia pôdy je slabá.

Na základe náchylnosti poľnohospodárskych pôd na zhutnenie sa v území nachádzajú nezhutnené pôdy a pôdy nepoľnohospodárske.

Náchylnosť pôdy na chemickú degradáciu

Náchylnosť pôd v hodnotenom území proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je silná, alkalickou skupinou rizikových kovov slabá, odolnosť pôd proti kompácii je stredná až silná.

Náchylnosť pôd na acidifikáciu – v území sa vyskytujú pôdy alkalické, nenáchylné na acidifikáciu.

II.3.3. Kvalita a stupeň znečistenia pôd

Pod kontamináciou pôdy sa rozumie prekročenie najvyššej prípustnej hodnoty obsahu prvkov a zlúčenín v pôde sledovaných v ČMS Pôda.

V riešenom území sa vyskytujú pôdy zaradené do kategórie nekontaminované pôdy a to relatívne čisté pôdy resp. mierne kontaminované pôdy, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A, A₁, teda pôdy nekontaminované.

Priamo na riešenej lokalite kontaminácia pôd nebola zisťovaná.

II.4. KLIMATICKÉ POMERY

V zmysle členenia SR na klimatické oblasti (Konček, M. et al., 1995) patrí vlastné riešené územie do klimatickej oblasti mierne teplej (počet letných dní v roku pod 50, maximálna teplota vzduchu pod 25 °C), podoblasti vlhkej (I_z = 60 až 120), okrsok – mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový, s teplotou vzduchu v januári pod –3 °C, priemerná teplota vzduchu v júli nad 16 °C.

Z hľadiska klimatickogeografických typov patrí riešené územie do typu krajiny s kotlinovou klímou s veľkou inverziou teplôt, mierne suchou až vlhkou, subtýpu mierne teplého so sumou teplôt 10 °C a viac 2 400 – 2 600, teplotou v januári –2,5 až –5 °C, teplotou v júli 17 až 18,5 °C, amplitúdou 20 až 24 °C, ročnými zrážkami 600 – 800 mm.

Klimatické pomery majú zásadný vplyv na rozptyl znečisťujúcich látok v ovzduší a na spád emisií. Z tohto pohľadu možno považovať za najdôležitejšie nasledujúce ukazovatele.

II.4.1. Zrážky

Podľa dlhodobých sledovaní sa priemerný ročný úhrn zrážok pohybuje v rozmedzí 743 až 789 mm. Priemerný ročný počet dní so zrážkami 1 mm a viac, dôležitý hlavne

v období s výskytom teplôt 0 °C je v rozmedzí 113,7 až 121,6 dňa, pričom v zimných mesiacoch je to v rozsahu 55,6 až 57,3 dňa. Najvyšší denný úhrn zrážok bol zaznamenaný na stanici Žilina, a to 75,7 mm v auguste roku 1955. Najvyšší mesačný úhrn zrážok bol 254 mm v auguste roku 1913 a najnižší 0 mm v októbri 1951.

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje v rozmedzí 60 až 80 dní. Relatívne trvanie snehovej pokrývky v období jej výskytu je na území Žiliny 57,5 %.

Tab. č. 11 Vybrané zrážkové a snehové charakteristiky (klimatická stanica Žilina)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok v mm (1951 - 1980)													
	47	42	41	53	77	96	97	94	63	60	57	49	776
Priemerný počet dní so zrážkami (1951 - 1980)													
1 mm a viac	9,5	8,1	8,9	9,3	11,8	12,3	12,6	10,7	8,5	8,5	10,2	10,2	120,6
5 mm a viac	3,0	3,1	2,5	3,7	5,0	7,0	6,2	5,8	3,8	3,4	3,9	3,3	50,7
10 mm a viac	0,9	0,1	0,6	1,6	2,1	3,8	3,5	2,9	1,8	1,3	1,3	1,1	22,0
Priemerný počet dní so snežením (1946 - 1970)													
	8,9	8,8	6,3	1,3	0,1	-	-	-	-	0,1	2,8	7,3	35,6
Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou (1951/52 – 1980/81)													
1 cm a viac	25,6	20,8	9,3	0,6	0,1	-	-	-	-	0,1	3,9	16,1	76,5
5 cm a viac	22,0	17,8	7,0	0,1	-	-	-	-	-	-	2,4	10,8	60,1

Zdroj: SHMÚ

II.4.2. Teploty

Podľa dlhodobých pozorovaní SHMÚ je v posudzovanej oblasti najteplejším mesiacom júl a najchladnejším január. Vzhľadom na kotlinový charakter územia je pre danú oblasť významný pomerne značný rozkyv teplotných charakteristík. Napríklad v období rokov 1931 - 1980 maximálna teplota vzduchu dosiahla 37,9 °C a minimálna teplota poklesla na -28,8 °C.

Oblasť sa vyznačuje dostatočným výskytom počtu letných dní v priemere 42,9 za rok, ale aj mrazových dní v priemere 125,5 za rok. Počet dní s priemernou teplotou 0 °C dosahuje 71 až 81 dní. V letnom období sa v Žiline vyskytuje priemerne 43 letných dní s teplotou nad 25 °C a viac. Rozptyl ovzdušných prímiesí zo zdrojov znečistenia ovzdušia je negatívne ovplyvňovaný najmä prízemnou inverznou vrstvou o vertikálnej hrúbke v priemere 50 – 100 m. Prízemné inverzie o vertikálnych výškach do 100 m sa v údolných polohách vyskytujú v priemere až v 200 – 225 dňoch.

Tab. č. 12 Vybrané teplotné charakteristiky (klimatická stanica Žilina)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu v °C (1931 - 1980)													
	-3,5	-1,7	2,1	7,4	12,2	15,8	16,8	16,2	12,5	7,9	3,3	-1,2	7,3
Absolútne maximá teploty vzduchu v °C (1931 - 1980)													
	13,1	16,8	25,1	28,6	30,9	33,7	35,2	37,9	31,7	26,7	21,4	14,3	37,9
Absolútne minimá teploty vzduchu v °C (1931 - 1980)													
	-26,7	-25,5	-20,7	-7,9	-4,3	0,1	2,4	2,0	-3,4	-7,3	-22,0	-28,8	-28,8
Priemerný výskyt dní s charakteristickou teplotou v °C (1931 – 1960)													
Tropické ($t_{\max} > 30^{\circ}\text{C}$)	-	-	-	-	0,7	2,4	6,9	5,1	1,2	-	-	-	16,3
Letné ($t > 20^{\circ}\text{C}$)	-	-	-	1,2	7,2	13,8	19,8	18,3	8,7	0,7	-	-	69,7
Mrazové ($t_{\min} < 0^{\circ}\text{C}$)	25,4	20,7	16,1	3,4	0,4	-	-	-	0,0	2,7	7,6	19,4	95,7
Ľadové ($t_{\max} < 0^{\circ}\text{C}$)	13,5	7,3	1,1	-	-	-	-	-	-	-	0,4	7,0	29,3

Zdroj: SHMÚ

II.4.3. Vlhkosť vzduchu, oblačnosť a slnečný svit

Pre Žilinu a okolie je typický častý výskyt hmiel, počas ktorých sú zhoršené rozptylové podmienky (priemerne počas 80 – 90 dní). K tvorbe hmiel dochádza najčastejšie v priebehu noci a k ich rozrušovaniu zväčša v skorých dopoludňajších hodinách.

Tab. č. 13 Vybrané charakteristiky vlhkosti vzduchu, oblačnosti a slnečného svitu (klimatická stanica Žilina)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Priemerná mesačná a ročná relatívna vlhkosť vzduchu v % (1951 – 1980)													
	85	83	77	74	74	76	77	78	81	82	85	87	80
Priemerná oblačnosť v % (1931 – 1960)													
	74	73	65	63	62	63	61	59	56	66	78	79	67
Priemerný počet jasných dní (denná oblačnosť menšia ako 20 %) (1951 – 1980)													
	2,1	3,0	3,7	4,1	2,6	2,5	4,2	4,3	3,5	3,5	1,4	1,8	36,7
Priem. počet zamrač. dní (denná oblačnosť menšia ako 20 %) (1951 – 1980)													
	17,3	14,6	12,5	10,4	9,4	9,1	8,9	7,5	7,6	10,1	17,5	19,7	144,6
Priemerný úhrn slnečného svitu v hodinách (1951 – 1980)													
	44	71	120	153	184	189	198	193	146	117	47	29	1 491
Priemerný počet dní bez slnečného svitu (1931 – 1960)													
	12,7	9,4	5,5	4,4	2,5	2,2	2,1	2,1	2,7	6,7	12,2	14,5	77,0
Priemerný počet dní s hmlou pri dohľadnosti menšej ako 1 km (1951 - 1980)													
	9,3	5,9	7,4	3,0	2,7	2,8	3,2	6,0	11,9	10,7	8,1	9,2	80,2

Zdroj: SHMÚ

II.4.4. Veternosť

Údaje o prevládajúcich smeroch vetra a jeho rýchlosti možno odvodiť z dlhodobých sledovaní na stanici Žilina. Tieto údaje sú vo vzťahu k ostatnému posudzovanému územiu len informatívne, nakoľko určujúcim faktorom prevládajúcich vetrov sú orografické pomery územia.

Tab. č. 14 Vybrané charakteristiky veterných pomerov (klimatická stanica Žilina)

Priemerná častosť jednotlivých smerov vetra a bezvetria v % (1951 – 1980)													
Smer vetra	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie				
	12,2	5,3	4,0	5,7	12,6	10,2	7,4	9,8	32,8				
Priemerná rýchlosť vetra v m/s za rok (1951 - 1960)													
Smer vetra	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie				
	3,9	4,3	2,6	2,8	3,1	2,7	2,7	2,8	3,1				
Priemerná rýchlosť vetra v m/s za rok (1951 - 1980)													
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
	1,2	1,4	1,6	1,8	1,5	1,4	1,4	1,1	1,0	1,0	1,4	1,2	1,3

Zdroj: SHMÚ

II.5. OVZDUŠIE – STAV ZNEČISTENIA OVZDUŠIA

Emisie

Kvalita ovzdušia v oblasti záujmového územia je ovplyvňovaná existujúcimi malými, strednými a veľkými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa priamo v mestskej

aglomerácii Žilina a z priemyselných prevádzok v jej okolí a zdrojmi nachádzajúcimi sa na území obce Horný Hričov. Okrem toho sa na stave kvality ovzdušia podieľa automobilová doprava a vplyv emisií zo vzdialených zdrojov. Podiel veľkých zdrojov spolu s emisiami z automobilovej dopravy sa prejavuje hlavne na regionálnom znečistení ovzdušia.

Tab. č. 15 Množstvo emisií a merné územné emisie vybraných znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov v Žilinskom okrese (1998 – 2001)

Znečisťujúca látka	Emisie (t/rok)				Merné územné emisie (t/rok.km ²)			
	1998	1999	2000	2001	1998	1999	2000	2001
TZL	1 302	1 135	1 119	932	1,598	1,393	1,372	1,143
SO ₂	3 048	2 634	2 458	2 277	3,740	3,232	3,016	2,794
NO _x	1 471	1 360	1 295	1 352	1,805	1,669	1,589	1,659
CO	6 624	5 163	4 876	5 321	8,128	6,335	5,983	6,529

Zdroj: SHMÚ

V okrese Žilina bolo v roku 2002 evidovaných v činnosti 11 veľkých a 110 stredných technologických zdrojov znečisťovania ovzdušia. Malých technologických zdrojov bolo vyše 23 000, mobilných okolo 50 000.

Oproti predchádzajúcemu obdobiu sa v roku 2002 zaznamenal mierny pokles emisií tuhých častíc, čo bolo spôsobené najmä využívaním kotlov s kvalitnejšími odlučovacími zariadeniami v Teplárni Žilina, mierny pokles emisií oxidu siričitého a mierny nárast emisií oxidov dusíka (automobilová doprava).

Tieto stacionárne zdroje spolu s malými stacionárnymi zdrojmi a mobilnými zdrojmi vyprodukovali 550 ton tuhých látok, 1 400 ton oxidu siričitého, 1 730 ton oxidov dusíka a 780 ton prchavých organických látok.

V katastrálnom území obce Horný Hričov ObÚŽP v Žiline eviduje dva stredné zdroje znečisťovania ovzdušia:

- Váhostav SK Prefa, s.r.o. – emisie (rok 2005): TL – 0,0134 t, SO₂ – 0,0016 t, NO_x – 0,2574 t, CO – 0,1039 t, VOC – 0,0173 t
- Slovnaft, a.s. – terminál – emisie (rok 2005): VOC – 9,383 t, NH₄ – 3,554 t

Imisie

Meranie znečistenia na území obce Horný Hričov ani v jej blízkom okolí sa nevykonáva. Najbližšia lokalita, kde sa monitoruje znečistenie ovzdušia je v Žiline. Výsledky z tejto monitorovacej stanice sa na územie obce Horný Hričov nedajú extrapolovať.

II.6. HYDROLOGICKÉ POMERY

II.6.1. Povrchové vody

Vodné toky

Posudzované územie patrí do povodia stredného toku Váhu, vlastné posudzované územie sa nachádza v priestore ľavobrežnej nivy Váhu pod obcou Horný Hričov. Za riekou Váh sa nachádza Vážsky kanál.

Vo vzdialenosti cca 300 m severne až severovýchodne od severnej hranice posudzovaného územia tečie v smere sz – jv vodný tok Váh.

V širšom záujmovom území sa nachádzajú tri vodomerné stanice s dlhodobým sledovaním prietokových charakteristík - stanice Strečno – Váh, Kysucké Nové Mesto - Kysuca a Závodie - Rajčianka.

Tab. č. 16 Zoznam vodomerných staníc posudzovaného územia

Tok	Stanica	Hydrol. číslo	Riečny km	Plocha povodia (km ²)	Nadm. výška
Váh	Strečno	1-4-21-05-115-01	266,40	5 453,25	353,40
Kysuca	Kysucké Nové Mesto	1-4-21-06-105-01	8,00	955,09	346,09
Rajčianka	Závodie	1-4-21-06-150-01	1,55	355,20	328,33

Zdroj: SHMÚ

Tab. č. 17 Priemerné mesačné a extrémne prietoky (m³.s⁻¹)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
Tok: Váh Stanica: Strečno riečny kilometer 266,4 Rok: 2004													
Qm	37,95	67,86	87,64	82,19	73,93	79,93	74,64	55,37	45,93	44,97	54,30	78,31	65,23
Qmax 2004	215,9				Qmin 2004 25,20								
Qmax 1997-2003	996,7				Qmin 1997-2003 13,09								
Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
Tok: Kysuca Stanica: Kysucké Nové Mesto riečny kilometer 8,00 Rok: 2004													
Qm	9,871	26,34	46,20	16,96	6,812	18,85	7,652	3,966	4,651	6,883	16,58	12,90	14,75
Qmax 2004	194,9				Qmin 2004 2,674								
Qmax 1931-2003	850,0				Qmin 1931-2003 0,840								
Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
Tok: Rajčianka Stanica: Závodie riečny kilometer 1,55 Rok: 2004													
Qm	1,799	4,875	11,02	5,580	3,129	4,890	2,401	1,440	1,317	1,995	3,084	3,013	3,706
Qmax 2004	27,67				Qmin 2004 0,990								
Qmax 1967-2003	163,30				Qmin 1967-2003 0,555								

Zdroj: SHMÚ

Maximálne prietoky vo Váhu sú v apríli (resp. marci a máji), minimálne v októbri (resp. septembri, novembri a decembri). Režim odtoku Kysuce a Rajčianky je odlišný, maximá dosahuje v marci (resp. apríli), minimá na jeseň a v zimných mesiacoch.

Prirodzený prietokový režim Váhu je silne ovplyvnený prevádzkou sústavy vodných diel na hornom toku Váhu, priamy vplyv na rozloženie prietokov má Vodná nádrž Hričov (režim hydroelektrárne).

Vo vlastnom posudzovanom území sa nenachádza žiaden recipient.

Vodné plochy

V širšom riešenom okolí (cca 3 km) proti toku Váhu sa nachádza vodná nádrž Hričov.

Priamo v posudzovanej lokalite realizácie investície ani v jej blízkom okolí sa nenachádzajú žiadne vodné plochy.

II.6.2. Podzemné vody

V zmysle hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) celé riešené územie leží v hydrogeologickom regióne Q 039 Kvartér Bytčianskej kotliny, jeho hydrogeologicky najvýznamnejšiu jednotku tvoria kvartérne fluvialne uloženiny – štrk a piesčité štrk poriečnej nivy, prekrytý povodňovými hlinami, priepustnosť je pórová, hladina podzemnej vody väčšinou voľná, je v hydraulikkej spojitosti s tokom rieky Váh. Jedná sa o kvartérne fluvialne sedimenty vo vývoji piesčitých stredno až hrubozrnných štrkov, ktoré na báze prechádzajú až do balvanitých štrkov. Ich

zvodnenie je závislé od obsahu hlinitej a ílovitej prímеси a od vzdialenosti od rieky Váh, s ktorým je podzemná voda v priamej hydraulikej súvislosti. Filtračné parametre riečnych štrkov dokumentujú vysokú hodnotu a to $n \cdot 10^{-3} \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$, čo nasvedčuje na dobré dopĺňanie zásob podzemných vôd.

V území sa vyskytuje typ podzemnej vody dopĺňanej 70 % z riek a ich prítokov, ktorý je typický pre nivy riek. Hlavným zdrojom dopĺňania zásob podzemných vôd je rieka Váh a jej ľavostranné prítoky, v menšej miere sa na dopĺňaní zásob podzemných vôd podieľajú zrážkové vody a podzemné vody z priľahlých svahov Strážovských vrchov a Žilinskej pahorkatiny.

Hladina podzemnej vody podľa predpokladu korešponduje s hladinou rieky Váh, úroveň hladiny podzemnej vody je cca 5,0 až 6,0 m pod terénom, a keďže je priamo prepojená s úrovňou hladiny Váhu, je ovplyvňovaná jej kolísaním. Hlavným kolektorom podzemných vôd v hodnotenom území sú dobre priepustné štrkopiesčité sedimenty kvartéru s koeficientom filtrácie 3,0 až $4,0 \cdot 10^{-3} \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$, podložie je charakterizované hodnotami koeficienta filtrácie okolo 10^{-7} až $10^{-8} \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$. Chemické zloženie podzemných vôd je charakterizované monotónnosťou (Ca-HCO_3 typ).

II.6.3. Pramene a pramenné oblasti

Už samotný charakter hodnoteného územia – niva Váhu, ani hydrogeologická charakteristika územia kvartérne fluválne sedimenty s hladinou podzemnej vody hydraulicky viazanou na hladinu vody vo Váhu nedávajú v riešenom území predpoklad výskytu prameňov.

V posudzovanom území ľavobrežnej aluviálnej nivy Váhu katastrálneho územia obce Horný Hričov sa nenachádzajú pramene ani pramenné oblasti. Najbližšie pramenné oblasti a výskyt prameňov je mimo riešené územie, je viazaný na priestor najbližších pohorí.

II.6.4. Termálne a minerálne pramene

Vo vlastnom riešenom území ani v jeho širšom okolí nie je zistený, ani evidovaný žiadny zdroj minerálnej ani geotermálnej vody, prírodný liečivý zdroj ani prírodný zdroj minerálnych stolových vôd, do územia nezasahuje ani žiadne ochranné pásmo.

II.6.5. Vodohospodársky chránené územia

Riešené územie nie je súčasťou žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO), severne od Hričovského kanála sa nachádza CHVO Beskydy a Javorníky, južne od Váhu CHVO Strážovské vrchy.

Vlastná hodnotená lokalita sa nenachádza ani v blízkosti žiadneho vyhláseného povodia vodárenského toku.

Z vodohospodársky významných tokov sa v riešenom území a jeho širšom okolí nachádzajú toky Váh, Hričovský kanál Hričov – Považská Bystrica, Dlhopofka a Rovnianka.

V riešenom území sa nenachádza žiadne pásmo hygienickej ochrany vodného zdroja.

Vlastné územie nie je limitované žiadnym vodohospodársky chráneným územím.

II. 6.6. Stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

Podzemné vody

V rámci pozorovacej siete SHMÚ na systematické sledovanie kvality podzemných vôd národného monitorovacieho programu spadá širšie záujmové územie do sledovanej oblasti „Riečne náplavy Varínky a Váhu od Varína po Hlohovec“. Priamo vo vlastnom území sa nenachádza žiaden pozorovací objekt siete SHMÚ, najbližšie k riešenej lokalite je sledovaný vrt základnej siete SHMÚ 217 990 Hrabové, vrt základnej siete SHMÚ 31 690 – Žilina a využívaný vrt 345730 Bytča – lokalita Horné pole.

Kvalita podzemných vôd riešeného územia intravilánu obce Horný Hričov je ovplyvnená antropogénnym znečistením (osídlenie). Vlastné riešené územie je v kontakte s priemyselnou zónou obce (ČOV, Slovnaft, Váhostav SK - Prefa), ktoré vystupujú ako potenciálny plošný zdroj znečistenia podzemných vôd.

Kvalita podzemných vôd vo vlastnej posudzovanej lokalite nebola skúmaná. Vzhľadom na súčasný charakter využitia lokality (PPF – orná pôda) nie je predpoklad významnej kontaminácie vôd.

Vo vlastnom riešenom území sa nenachádzajú zdroje vody určené na hromadné zásobovanie.

Povrchové vody

Kvalita povrchových vôd sa v riešenom území hodnotí iba v profile Váh – Pod nádržou Hričov.

Stupeň znečistenia vody v rieke Váh je zdokumentovaný v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 18 Kvalita povrchových vôd tokov riešeného územia (obdobie 2001 – 2002)

Tok – miesto odberu vzorky	Riečny km	Skupiny ukazovateľov					
		A	B	C	D	E	F
Váh – Pod nádržou Hričov	247,0	III	II	IV	III	IV	-

Zdroj: SHMÚ

Vysvetlivky : Povrchové vody sa podľa STN 75 7221 „Klasifikácia kvality povrchových vôd“ zaraďujú do nasledovných skupín znečistenia vôd:

Skupina ukazovateľov:

- A - ukazovatele kyslíkového režimu
- B - základné chemické ukazovatele
- C - doplňujúce chemické ukazovatele
- D - ťažké kovy
- E - biologické a mikrobiologické ukazovatele
- F - rádioaktivita

Stupeň znečistenia

- I veľmi čistá voda
- II čistá voda
- III znečistená voda
- IV silne znečistená voda
- V veľmi silne znečistená voda

Rieku Váh v sledovanom profile môžeme hodnotiť ako silne znečistený tok so zaradením do IV. triedy čistoty – t.j. silne znečistená voda.

V k.ú. Horný Hričov ObÚŽP Žilina eviduje ako zdroj znečistenia vôd areál ČOV Horný Hričov a sklady PHM Slovnaft, a.s.

II.7. FAUNA A FLÓRA

II.7.1. Flóra a vegetácia

Fytogeografické začlenenie územia

Z hľadiska fytogeografického členenia Európy riešené územie je začlenené do:

- oblasti Holarktis;
- podoblasti Eurosibírskej;
- provincie Stredoeurópskej.

Z fytocenologického hľadiska patrí podľa Futáka (1966) riešené územie do:

- oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*);
- obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*);
- okresu Strážovské a Súľovské vrchy;
- obvodu západobeskydskej flóry (*Beschidicum occidentale*);
- okresu Západobeskytské Karpaty;
- podokresu Javorníky.

Riešené územie sa nachádza na kontakte obidvoch obvodov, charakter vegetácie viac inklinuje k obvodu predkarpatskej flóry.

Na základe fytogeograficko-vegetačného členenia vlastné riešené územie patrí do:

- zóny bukovej;
- oblasti flyšovej;
- okresu Bytčianska kotlina.

Potenciálna prirodzená vegetácia

Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetáciou, ktorá by sa za daných klimatických, pôdných a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal. Je predstavovanou vegetáciou rekonštruovanou do súčasných klimatických a prírodných pomerov. Súčasná rekonštruovaná prirodzená vegetácia je predpokladanou vegetáciou, ktorá by pokrývala určité miesto bez vplyvu ľudskej činnosti počas historického obdobia (Michalko a kol. 1980, 1986).

Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinávratu do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia. Poznanie vegetačných typov v širšom meradle umožňuje rekonštruovať vegetáciu aj na miestach, kde je dnes náhradná prirodzená vegetácia (lúky, kosienky, pasienky) alebo kultúrna vegetácia (agrocenózy, buriny, ruderálne spoločenstvá rastlín, hospodárske lesné kultúry a pod.). Existenciou prírodných až prirodzených rastlinných spoločenstiev v krajine, sa zvyšuje tak jej prírodná hodnota ako aj ekologická stabilita a teda aj odolnosť územia voči rôznym prírodným (biotickým i abiotickým) aj antropickým negatívnym faktorom (vplyvom).

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu riešeného územia, podľa Geobotanickej mapy SSR (Michalko a kol., 1986) tvoria nasledovné spoločenstvá:

- lužné lesy nížinné podzv. *Ulmion* vyvinuté v celom alúviu rieky Váh;
- lužné lesy vrbovo-topoľové zv. *Salicion albae*, viazané na vlhké, periodicky zaplavované oblasti.

V súčasnosti je skladba vegetácie lužných lesov pozmenená antropickou činnosťou (úpravy a regulácia tokov, fragmentácia zvyškov porastov, zúženie línie brehových porastov len na bezprostredné okolie koryta toku a pod.).

Reálna vegetácia

Geologické podložie lokality a navrhovanou činnosťou ovplyvneného územia je tvorené aluviálnymi náplavami rieky Váh. Pôdy, ktorých genézu podmienila vysoká hladina podzemnej vody sú s rôznym stupňom oglejenia.

Rastlinstvo riešeného územia možno diferencovať podľa výškovej a expozičnej klímy ako azonálne spoločenstvo, ktoré nie je od vyššie uvedených faktorov závislé. Jeho existencia je podmienená pomerne vysokou hladinou podzemnej vody (hydraulická spojitosť s hladinou vody vo Váhu).

Súčasný vegetačný kryt hodnoteného i okolitého územia je silne antropicky pozmenený. Vlastná hodnotená lokalita sa nachádza na poľnohospodárskej intenzívne obhospodarovanej pôde – orná pôda, pre ktorú je typická prítomnosť rastlinných spoločenstiev typu poľnohospodárskych monokultúr, v ktorých je bežný výskyt plevelných rastlinných druhov. Na okraji v kontakte s cestnými komunikáciami a železnicou sa nachádzajú ruderalne a plevelné spoločenstvá líniového typu. Na vlastnej riešenej lokalite sa nenachádza žiadna nelesná drevinná vegetácia. Okolo železničnej trate je línia stromov a kríkov s prevahou vrb (*Salix sp.*). Lokalita je na kontakte priemyselnou zónou obce Horný Hričov. Komunikáciu popri riešenom pozemku lemuje kríková vegetácia s prevahou svíba krvavého (*Swida sanguinea*) a vrb (*Salix sp.*), v prímiesy sa vyskytuje ruža (*Rosa sp.*).

II.7.2. Fauna

Zoogeografické začlenenie územia

Na základe zoogeografického členenia paleoarktu pre terestrický biocyklus fauna riešeného územia prináleží do podkarpatského úseku provincie listnatých lesov eurosibírskej podoblasti paleoarktickej oblasti. Živočíšne spoločenstvá majú charakter západokarpatskej podhorskej a horskej fauny. V širšom riešenom území sa uplatňujú druhy od nížinných až po horské druhy, od prvkov chladnomilných až po výrazne teplomilné druhy. Hodnotenú územie je charakterizované výskytom arboreálnych faunistických prvkov, s výrazným podielom holarktických faunistických elementov. Doplnkovú zložku, často iba s prechodným charakterom výskytu, tvoria aj niektoré druhy typické pre horskú faunu, čo je spôsobené kontaktom s podprovinciou Karpatských pohorí západokarpatského úseku.

Z hľadiska členenia pre limnický biocyklus patrí územie do hornovážskeho okresu severopontického úseku pontokaspickej provincie euromediteránnej podoblasti paleoarktickej oblasti, hydrický biocyklus je v území reprezentovaný riekou Váh a jej prítokmi.

Podľa členenia územia Slovenska na živočíšne regióny (Čepelák in Atlas SSR 1980) patrí posudzované územie do:

- provincie Karpaty;
- oblasti Západné Karpaty;
- obvodu vnútorného;
- okrsku západného.

Vlastné riešené územie predpokladanej lokalizácie investičného zámeru predstavuje chudobný biotop poľnohospodárskych monokultúr, živočíšne spoločenstvá v lokalite sú chudobné počtom druhov i počtom jedincov, sú to všetko typické druhy kultúrnej poľnohospodárskej krajiny, synantropné a kozmopolitné druhy biotopov ľudských sídiel a priemyselných areálov a príležitostní migranti z okolitých biotopov. Za potravou tu zalietávajú zástupcovia avifauny, najmä spevavcov (*Passeriformes*) a ojedinele dravcov (*Falconiformes*).

V priestore investície a jej blízkom okolí nebol zaznamenaný žiadny trvalý výskyt významnejších druhov živočíchov, z motýľov tu bol zaznamenaný výskyt mlynárikov *Pieris napi*, *Pieris rapae* a *Pieris brassicae*, žltáčka *Colias hyale* a *Gonepteryx rhamni*, zástupcov babôčok (*Nymphalidae*), zo zástupcov avifauny boli zaznamenané iba bežné druhy – *Passer domesticus*, *Turdus merula*, *Phoenicurus ochruros*. Na lokalite je najvýznamnejší výskyt drobných zemných cicavcov - hraboš poľný (*Microtus arvalis*), z vyšších cicavcov v území je bežná líška *Vulpes vulpes*. Všetko sa jedná o bežné druhy poľnohospodárskych intenzívne obhospodarovovaných monokultúr a poľnohospodárskej krajiny, prípadne synantropné druhy viazané na zástavbu.

Vlastná riešená lokalita po zoologickej stránke nemá žiaden význam, živočíšne spoločenstvá sú druhovo veľmi chudobné, jedná sa o typické druhy intenzívne obhospodarovovaných poľnohospodárskych monokultúr, biodiverzita vlastného riešeného územia je veľmi nízka.

II.7.3. Charakteristika biotopov

V širšom i vlastnom riešenom území sa uplatňujú tieto základné typy biotopov a na ne viazané zoocenózy:

- **Biotopy lesov**
 - lužné lesy Váhu
- **Biotopy nelesnej drevinnej vegetácie**
 - kriačiny, nelesná stromová a kríková vegetácia, brehové porasty tokov, osamelé solitéry, sprievodná kríková vegetácia okolo plôch stojatých vôd, líniová vegetácia okolo krajinných prvkov, kríková vegetácia Sihote Váhu apod.
- **Biotopy tečúcich a stojatých vôd**
 - Tečúce vody - Váh, Hričovský kanál, menšie toky.
 - Stojaté vody – vodná nádrž Hričov, iné menšie vodné plochy a periodické mláky.
- **Biotopy polí, lúk**
 - monokultúry
 - lúky, pasienky
 - neobhospodarované priestory nivy Váhu
- **Biotopy ľudských sídiel a priemyselných areálov**
 - osídlenie obce Horný Hričov kombinované plochami sídelnej štruktúry, výroby, služieb a technickej infraštruktúry, s výskytom parkových plôch a plôch rôzneho typu sídelnej zelene, záhrad a sprievodných plevelných a ruderalných plôch, plôch priemyselných areálov apod.

Vlastná hodnotená lokalita je súčasťou biotopu intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajiny – monokultúry na ornej pôde na styku s priemyselnou zástavbou a prvkami dopravnej infraštruktúry územia.

II.7.4. Chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy

Chránené vzácne a ohrozené druhy rastlín

Flóra riešeného územia je tvorená nepôvodnými spoločenstvami typu poľnohospodárskych monokultúr bez výskytu vzácných a chránených druhov rastlín.

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z.z., §5 (príloha č. 5), ktorou sa určujú chránené druhy rastlín, prioritné druhy rastlín a ich spoločenská hodnota a podľa Červeného zoznamu papradňorastov a semenných rastlín Slovenska (Feráková, Maglocký, Marhold, 2001 In: Baláž, Marhold, Urban, (eds.), 2001), neboli v riešenom území ani v jeho kontaktnom území v rámci terénnych prieskumov zaznamenané žiadne chránené druhy rastlín národného významu ani ohrozené druhy rastlín.

Chránené vzácne a ohrozené druhy živočíchov

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., § 4 Zoznam druhov európskeho významu, druhov národného významu, druhov vtákov a prioritných druhov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia (príloha č. 4), § 5 Zoznam chránených rastlín, chránených živočíchov a prioritných druhov - príloha č. 6 a príloha č. 32, ktorou sa určujú chránené druhy rastlín a živočíchov, prioritných druhov rastlín a živočíchov a ich spoločenská hodnota a podľa Červeného zoznamu neboli vo vlastnom ani v kontaktnom území zistené žiadne chránené, prioritné alebo ohrozené druhy živočíchov.

Výskyt chránených, prioritných alebo ohrozených druhov živočíchov je najbližšie viazaný na ekosystém Váhu a na lesné komplexy a extenzívne lúčne porasty predhoria Súľovských skál.

Chránené vzácne a ohrozené biotopy

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003, prílohy č. 1 - Zoznam a spoločenská hodnota biotopov národného významu, biotopov európskeho významu a prioritných biotopov (§1 vyhlášky) sa v širšom okolí nachádza nasledovný prioritný biotop (označenie *):

Tab. č. 19 Chránené vzácne a ohrozené biotopy

kód SK	biotop	kód NATURA	spoloč. hodnota (Sk/m ²)
Ls 1.1	Vŕbovo-topoľové nížinné lužné lesy	*91E0	540,-

Spoločenská hodnota biotopov bola určená podľa Prílohy č. 1 k vyhláške č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Tento biotop v území predstavujú iba zvyšky pôvodných biotopov viazané na recipient Váhu, porastu v území sú silne narušené a antropicky degradované.

Na vlastnej riešenej ploche ani v jej kontaktnom okolí sa nenachádzajú žiadne biotopy národného alebo európskeho významu ani prioritné biotopy.

V hodnotenom riešenom území ani v jeho kontaktnom okolí sa nenachádzajú žiadne genofondové lokality vymedzené RÚSES-om okr. Žilina (1993).

II.7.5. Významné migračné koridory živočíchov

Významným migračným koridorom živočíchov v širšom riešenom území je ekosystém rieky Váh, ktorý v rámci územného systému ekologickej stability je hodnotený ako biokoridor nadregionálneho významu.

Údolie rieky Váh je významným interkontinentálnym migračným koridorom avifauny. Je jednou z dvoch európskych ťahových ciest, ktorá sa nazýva východná a vedie cez územie Slovenska údoliami riek Oravy, Váhu a Dunaja k Čiernemu moru, odtiaľ úžinami na východné pobrežie Stredozemného mora, ďalej pokračuje východným pobrežím Afriky až na juh tohto kontinentu. Tento interkontinentálny migračný koridor má nadregionálny význam a je začlenený do európskej siete ekologických koridorov (EKONET).

Z hľadiska migrácií ichtyofauny radíme tok Váhu k hydrickým biokoridorom európskeho významu, ako hydrický biokoridor má v súčasnosti nadregionálny význam. Ako bariérový prvok v tomto biokoridore vystupuje vážska kaskáda.

Zároveň recipient Váhu funguje ako línia semiterestrických migrácií bioty v krajine, ako samostatný ekosystém typických rastlinných i živočíšnych spoločenstiev.

Predhorím Súľovských skál vedie terestrický nadregionálny biokoridor ekonového typu les/bezlesie.

Cez vlastné riešené územie neprechádzajú žiadne migračné koridory živočíchov ani najnižšieho (lokálneho) významu.

II.8. KRAJINA

II.8.1. Štruktúra krajiny

Súčasná krajinná štruktúra odráža vzájomnú kombináciu súboru prvkov prírodného, poloprírodného (človekom pozmenené prvky krajinné štruktúry) i umelého (človekom vytvorené prvky krajinné štruktúry) charakteru, odráža aktuálny stav využitia krajiny v záujmovom území. Predstavuje základný analytický materiál pre hodnotenie. Na základe zastúpenia a plošnej rozlohy jednotlivých prvkov súčasnej krajinné štruktúry možno hodnotiť súčasný stav antropizácie územia, či ide o územie prirodzené s vysokou krajinnoeologickou hodnotou, alebo naopak o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinnoeologickou hodnotou.

Zastúpenie jednotlivých prvkov súčasnej krajinné štruktúry v území nám udáva štruktúra druhov pozemkov a štruktúrotvorných prvkov.

Tab. č. 20 Štruktúra druhov pozemkov k.ú. Horný Hričov

Druh pozemku	Výmera (m ²)
Poľnohospodárska pôda spolu	2 090 476
z toho: Orná pôda	1 346 778
Záhrady	135 390
Ovocné sady	7 055
TTP	601 253
Lesná pôda	902 575
Vodné plochy	1 113 447
Zastavané plochy	1 240 346
Ostatné plochy	434 802
Nepoľnohospodárska pôda spolu	3 691 170
Spolu	5 781 646

Zdroj: ŠÚ SR

Súčasná krajinná štruktúra slúži ako základný podklad pre vyčlenenie súčasných existujúcich významných krajinnostabilizačných segmentov, ako i pre priestorové vyjadrenie stresových faktorov, charakteru bariér, obmedzujúcich a ohrozujúcich ekologickú stabilitu a kvalitu územia.

Základné prvky súčasnej krajinej štruktúry identifikované v hodnotenom území sú:

Nelesná drevinná vegetácia

- brehové porasty Váhu a sprievodná brehová vegetácia tokov
- plochy a línie s výskytom stromovej a kríkovej vegetácie, solitéry

Poľnohospodárska pôda

- trvalé trávne porasty (TTP) - lúky, pasienky, ďalšie nedrevinové spoločenstvá
- orná pôda a trvalé kultúry – veľkobloková orná pôda, maloplošná orná pôda v intraviláne a v záhradách domov a v ich okolí

Vodné toky a plochy

Najväčším tokom riešeného územia je recipient Váhu a Hričovský kanál. Vodné plochy v širšom území zastupuje Vodná nádrž Hričov.

Skupina antropogénnych prvkov

Sídlné plochy a ich štruktúry

Súčasťou širšieho okolia je intravilán obce Horný Hričov, investičný zámer susedí s priemyselnou zónou obce (areály ČOV, Slovnaft, Váhostav SK - Prefa apod.).

Rekreačné, športové a kultúrne prvky

V riešenom území sa nenachádzajú.

Dopravné prvky

Riešené územie leží medzi železničnou trasou - trať č. 120 Bratislava – Žilina a cestnou komunikáciou III. Triedy spájajúcou Horný a Dolný Hričov, táto je popri hodnotenom pozemku prepojená miestnou obslužnou komunikáciou s cestou I/18.

Energovody

Vlastným hodnoteným územím neprechádzajú žiadne siete technickej infraštruktúry.

II.8.2. Krajinný obraz, scenéria, stabilita a ochrana

Scenéria krajiny je jedným z najvýznamnejších faktorov ovplyvňujúcich cestovný ruch. Z rekreačného hľadiska sú vyhľadávané tie javy a prvky, ktoré sa vyskytujú zriedkavo, tie ktoré reprezentujú prírodné krajnotvorné prvky, pohľady, ktoré minimálne narušujú antropicky pretvorené prostredie sídelných štruktúr a umelých neprirodzených prvkov.

Z hľadiska súčasnej krajinej štruktúry širšiu scenériu územia dotvára na juhu pohorie Súľovské vrchy, na severnej Rovnianska vrchovina, vlastné územie je súčasťou rovinatého územia - Bytčianskej kotliny.

Riešené územie sa nachádza v nive rieky Váh, ktorá tvorí základnú dominantu územia. Hodnotená lokalita leží medzi železničnou traťou č. 120 Bratislava – Žilina a cestnou komunikáciou spájajúcou Horný a Dolný Hričov, táto je popri hodnotenom pozemku prepojená miestnou obslužnou komunikáciou s cestou I/18. Na severovýchode sa nachádza intravilán obce Horný Hričov, ktorý je od hodnotenej lokality oddelený veľkoblokovou ornou pôdou, na juhu a západe lokalita susedí s priemyselnou zástavbou, na severe za cestnou komunikáciou sa nachádza voľný priestor s poľnohospodárskou pôdou.

Vlastné riešené územie je silne ovplyvnené technickými prvkami priemyselnej zástavby a dopravnej infraštruktúry, prírodné dominanty sa v hodnotenom území nenachádzajú.

Krajinná scenéria je reprezentovaná urbánnou krajinou priemyselného typu na styku s poľnohospodárskou krajinou. Hodnotená lokalita a jej okolie predstavuje krajinu o veľmi nízkej estetickej hodnote, stabilita krajiny je silno antropicky pozmenená (krajina typu sídelných štruktúr a intenzívne využívanaj poľnohospodárskej krajiny), v území sa nenachádzajú žiadne krajinársky hodnotné prvky vyžadujúce ochranu.

II.9. CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

Chránené územia

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa v širšom riešenom území nachádzajú nasledovné veľkoplošné a maloplošné chránené územia:

Tab. č. 21 Veľkoplošné chránené územia

Názov	Stupeň ochrany	Okres	Výmera (ha)
CHKO Kysuce	II.	Bytča, Čadca, Dolný Kubín, Žilina	65 381
CHKO Strážovské vrchy	II.	Bytča, Žilina	30 979

Zdroj: ŠOP SR

Tab. č. 22 Maloplošné chránené územia

Názov	Plocha územia (ha)	Katastrálne územie	Príslušnosť k VCHÚ
NPR Súľovské skaly	543,23 OP – 281,77	Jablonové, Hrabové, Súľov-Hradná, Paština Závada	CHKO Strážovské vrchy
PP Hričovská skalná ihla	0,63	Hričovské Podhradie	
Hričovské rífy	0,20	Hričovské Podhradie	

Zdroj: ŠOP SR

Riešená lokalita sa nenachádza v žiadnom z uvedených veľkoplošných chránených území, nie je ani v kontakte so žiadnym maloplošným chráneným územím resp. ich ochranným pásmom.

Natura 2000

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto

druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území:

- osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;
- osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

V širšom riešenom území sa nachádzajú oba typy území:

Chránené vtáčie územie 28 Strážovské vrchy

Celková výmera CHVÚ je 59 586 ha. Vlastná hodnotená lokalita i jej okolie je lokalizovaná mimo hranicu CHVÚ, nachádza sa v nive Váhu.

Navrhované územie európskeho významu 299 Strážovské vrchy

Celková výmera je 29 366,39 ha. Vlastná hodnotená lokalita i jej okolie do navrhovaného územia európskeho významu Strážovské vrchy nezasahujú, lokalita je lokalizovaná v nive Váhu mimo chránené územie.

Sieť biotopov Natura 2000

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003, prílohy č. 1 - Zoznam a spoločenská hodnota biotopov národného významu, biotopov európskeho významu a prioritných biotopov (§1 vyhlášky) sa v širšom riešenom území nachádzajú nasledovné prioritné biotopy (označenie *):

Tab.č. 23 Chránené vzácne a ohrozené biotopy

kód SK	biotop	kód NATURA	spoloč. hodnota (Sk/m ²)
Ls 1.1	Vŕbovo-topoľové nížinné lužné lesy	*91E0	540,-

Tieto chránené biotopy sa nachádzajú v širšom okolí, sú viazané na recipient Váhu a jeho bezprostredné okolie, hodnotená lokalita nie je s nimi v žiadnom kontakte.

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v celom riešenom území i jeho blízkom okolí platí I. stupeň územnej ochrany.

Chránené stromy

Na katastrálnom území obce Horný Hričov je vyhlásená za chránený strom Lipa v Hornom Hričove – jedná sa o jeden jedinec lipy malolistej nachádzajúcej sa v južnej časti intravilánu obce pri cintoríne.

Priamo v riešenom území sa nenachádzajú žiadne chránené stromy vyhlásené podľa §-u 49 odst. 1) zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

II.10. ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

Pre posudzované územie je platný Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) okresu Žilina (Mederly, Krautschneider a kol., 1993) a Regionálny územný systém ekologickej stability Žilinského kraja (ÚPN VÚC Žilinského kraja, 1998). Miestny územný systém ekologickej stability pre posudzované územie nie je spracovaný.

Kostru RÚSES posudzovaného územia tvoria tieto prvky (RÚSES okresu Žilina, Mederly, Krautschneider, 1993):

Biocentrá

Nadregionálne ani regionálne biocentrá v posudzovanom území nie sú vymedzené, najbližšie sa nachádza regionálne biocentrum Saksová – Veľká skala vzdialené od posudzovanej lokality cca 3 km a regionálne biocentrum Váh pri Kotešovej.

Biokoridory

Z biokoridorov je v širšom území vymedzený nadregionálny hydrický biokoridor rieky Váh a terestrický nadregionálny biokoridor terestrického typu - ekoton les/bezlesie Strážovských vrchov. Oba sa nachádzajú mimo riešené územie.

Genofondové lokality

Kostru regionálneho územného systému ekologickej stability dopĺňa sieť genofondových lokalít. Najbližšie k hodnotenému územiu sa nachádza genofondová lokalita Váh pri Oblazove.

Prvky RÚSES riešeného územia v zmysle materiálu RÚSES okresu Žilina a poloha hodnoteného investičného zámeru sú spracované v mapovej prílohe (Mapa č. 3: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žilina, M 1 : 25 000).

Z prvkov RÚSES v zmysle ÚPN VÚC Žilinského kraja (1998) je v širšom riešenom území vymedzený iba nadregionálny biokoridor hydrického typu – rieka Váh.

II.11. OBYVATEĽSTVO

II.11.1. Demografické údaje

K 31.12.2005 žilo v obci Horný Hričov 781 obyvateľov, z toho 384 žien a 397 mužov.

Vývoj počtu obyvateľov v obci Horný Hričov od roku 1869 je nasledovný:

Tab. č. 24 Vývoj počtu obyvateľov obce Horný Hričov od roku 1869

Rok	počet obyvateľov	prírastok (úbytok) obyv.	index rastu
1869	426	0	100
1900	401	-25	94,1
1930	451	+50	105,9
1948	522	+71	122,5
1961	755	+33	177,2
1970	807	+52	179,4
1980	785	-22	184,3
1991	741	-44	173,9
26.05.2001	776	+35	182,2
2005	781	+5	183,3

Zdroj: ŠÚ SR

Z prehľadu vyplýva, že vývoj v obci za posledné obdobie stagnuje. Súvisí to s postupným spomaľovaním reprodukcie obyvateľstva a znižovaním pôrodnosti z celoslovenského hľadiska. V tomto smere obec Kotešová vykazuje zatiaľ vyššie prirodzené prírastky ako priemer SR zásluhou o niečo vyššej natality. Nepriaznivým javom je však vysoká úmrtnosť, ktorá v roku 2004 dosiahla až 13,71 ‰.

Tab. č. 25 Prírastky obyvateľstva podľa pohlavia v obci Horný Hričov (stav k 31.12.2005)

Živonarodení			Zomrelí			Prirodzený prírastok(-úbytok)			Prírastok (-úbytok) sťahovaním			Celkový prírastok(-úbytok)		
spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
4	4	0	4	1	3	0	3	-3	1	3	-2	1	6	-5

Zdroj: ŠÚ SR

Nepriaznivý demografický vývoj negatívne ovplyvňuje aj vekovú štruktúru obyvateľstva, v ktorej je vyjadrená miera perspektívnosti populácie. Výrazným poklesom podielu detskej zložky v prospech kategórie produktívneho veku dochádza v poslednom období k transformácii vekovej pyramídy z progresívneho typu na stacionárny.

Tab. č. 26 Veková štruktúra obyvateľstva v obci Horný Hričov (stav k 31.12.2004)

Rok	0 - 14		15 – 59 M, 15 – 54 Ž		60+ M, 55+Ž		Index vitality	Index starnutia
	abs.	%	abs.	%	abs.	%		
2004	136	17,44	485	62,18	159	20,38	85,53	116,91

Zdroj: ŠÚ SR

Priemerný vek obyvateľstva v obci dosahuje 37,42 rokov, u mužov je to 34,27 rokov a u žien 40,58 roka. Index vitality, vyjadrujúci pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva sa znížil na hodnotu 85,53 (klesajúci). Index starnutia dosiahol v roku 2004 hodnotu 116,91.

Tab. č. 27 Prehľad obyvateľstva v obci Horný Hričov podľa stupňa ekonomickej aktivity (SODB 2001)

Rok	Počet EA spolu	Muži	Ženy	Podiel z býv. obyv. (%)
2001	401	220	181	51,07

Zdroj: ŠÚ SR

Podľa SODB 2001 žilo v obci Horný Hričov 401 ekonomicky aktívnych obyvateľov, z toho 181 žien. Z celkového počtu obyvateľstva je 51,07 % osôb zapojených do pracovného procesu a 47,3 % žien je ekonomicky aktívnych. Pre porovnanie uvádzame údaje zo sčítania ľudu v roku 1991, kedy bolo ekonomicky aktívnych 383 (51,7 %) z celkového počtu obyvateľstva a 183 (47,8 %) žien. S ekonomickou aktivitou úzko súvisí pohyb za prácou. Pohyb za prácou mimo obec trvalého bydliska je jedným z faktorov vyrovnávajúcich bilanciu zdrojov a potrieb pracovných síl a je podmienený rozsahom a štruktúrou pracovných príležitostí v mieste bydliska. Hospodárska základňa obce je nízka, preto až 57,2 % ekonomicky aktívnych osôb odchádza za prácou mimo miesta bydliska.

Tab. č. 28 Prehľad nezamestnanosti v obci Horný Hričov

Rok	Počet nezamestnaných	Muži	Ženy	Miera nezamestnanosti v %
2001	70	45	25	17,46

Zdroj: ŠÚ SR

V roku 2001 miera nezamestnanosti predstavovala v obci Horný Hričov 17,46 %, čo predstavovalo hodnotu blízku celoslovenskému priemeru (17,88 %).

Z hľadiska národnostnej skladby obyvateľstva v obci Kotešová dominujú občania slovenskej národnosti – 98,84 %, z ostatných národností je významnejšie zastúpená len česká národnosť (5 osôb).

Z hľadiska náboženského vyznania v regióne výrazne prevažujú obyvatelia rímskokatolíckeho vierovyznania (89,05 %), zastúpenie ostatných vyznaní je veľmi

malé (0,01 %), menej ako 0,1 % obyvateľov neuvádza žiadne vyznanie alebo je bez náboženského vyznania.

Tab. č. 29 Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	44	78	122
Učňovské (bez maturity)	140	76	216
Stredné odborné (bez maturity)	5	11	16
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	39	20	59
Úplné stredné odborné (s maturitou)	44	91	135
Úplné stredné všeobecné	12	17	29
Vyššie	3	2	5
Vysokoškolské spolu	25	21	46
Ostatní bez udania školského vzdelania	-	-	-
Ostatní bez školského vzdelania	0	1	1
Deti do 16 rokov	81	66	147

Zdroj: ŠÚ SR

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov – ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti, ako aj životné prostredie. K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí úmrtnosť – mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva.

Tab. č. 30 Úmrtnosť na najčastejšie príčiny smrti v obci Horný Hričov za rok 2004

Príčiny smrti	Počet zomrelých
I. kap. Infekčné a parazitárne choroby	0
II. kap. Nádory	0
III. kap. Choroby krvi a krvotv. orgánov a daktoré poruchy imunit. mechanizmov	2
IV. kap. Choroby žliaz s vnútorným vylučovaním, výživy a premeny látok	0
V. kap. Duševné poruchy a poruchy správania	0
VI. kap. Choroby nervového systému	0
VII. kap. Choroby oka a jeho adnexov	0
VIII. kap. Choroby ucha a hlávkového výbežku	0
IX. kap. Choroby obehovej sústavy	4
X. kap. Choroby dýchacej sústavy	0
XI. kap. Choroby tráviacej sústavy	0
XII. kap. Choroby kože a podkožného tkaniva	0
XIII. kap. Choroby svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva	0
XIV. kap. Choroby močovej a pohlavnej sústavy	0
XV. kap. Ťarchavosť, pôrod a popôrodie	0
XVI. kap. Daktoré choroby vznikajúce v perinatálnej perióde	0
XVII. kap. Vrodené chyby, deformácie a chromozómové anomálie	0
XVIII. kap. Subjektívne a objektívne príznaky, abnorm. klinické a laboratórne nálezy nezatriedené inde	0
XX. kap. (= XIX.) Poranenia, otravy a daktoré iné následky vonkajších príčin	0
Zomrelí spolu	6

Zdroj: ŠÚ SR

Starnutie populácie sa odráža aj v úmrtnosti podľa príčin smrti, kde jednoznačne dominujú choroby obehovej sústavy a choroby krvi a krvotvorných orgánov a daktoré poruchy imunitných mechanizmov. Pri sledovaní úmrtnosti obyvateľstva v závislosti od pohlavia je možné pozorovať nadúmrtnosť žien.

II.11.2. Sídla

Hodnotená investičný zámer sa nachádza v katastrálnom území obce Horný Hričov.

Obec Horný Hričov sa nachádza vo východnej časti Bytčianskej kotliny. Prvá zmienka je z roku 1208 ako Rizoi a 1282 Superior Herichou. Patrila pôvodne panstvu Hričov, neskôr panstvu Bytča. Obyvatelia obce sa živilí poľnohospodárstvom, chovom oviec, lesníctvom. V súčasnosti obyvatelia obce dochádzajú za prácou do Žiliny. Časť z nich je zamestnaná v miestnych výrobných prevádzkach. Obec sa vyvíjala ako typická ulicová zástavba okolo miestnej komunikácie. Obec má rozlohu 5,78 km², žije tu 781 obyvateľov.

Základné ukazovatele bývania pre obec Kotešová sú spracované v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 31 Štruktúra domového a bytového fondu v obci Horný Hričov (SODB 2001)

Ukazovateľ	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
domov spolu	196	10	0	206
trvale obývaných domov	170	10	0	180
neobývaných domov	26	0	0	26
bytov spolu	205	62	0	267
trvale obývané byty	179	62	0	241
neobývané byty	26	0	0	26
bývajúcich osôb	583	193	0	776
počet osôb na 1 byt	3,26	3,11	0	3,22
priem. m ² obyt. pl. na 1 byt	59,9	41,3	0	55,1
priem. m ² celk. pl. na 1 byt	89,1	62,7	0	82,3
priem. m ² obyt. pl. na 1 os.	18,4	13,3	0	17,1
priem. obyt. miest. na 1 byt	3,64	2,66	0	3,39

Zdroj: ŠÚ SR

II.11.3. Priemyselná výroba

Ekonomický rozvoj obce ako je poznamenaný štrukturálnymi zmenami transformačného obdobia. Pre hospodársko-sociálny potenciál územia je charakteristická jeho priemyselno-poľnohospodárska základňa. Priemysel a výroba má v obci výrazné zastúpenie a je základňou pracovných príležitostí. Priemyselná výroba je v súčasnosti zastúpená prevádzkami:

- Váhostav SK PREFA, s.r.o. Žilina – zaoberá sa stavebnou výrobou.
- Slovnaft, a.s. Bratislava - Vlčie hrdlo, obchodný závod Horný Hričov - Obchodný závod zabezpečuje odbyt pohonných hmôt, minerálnych olejov a plastických mazív.
- Cestné stavby, s.r.o. Žilina - časť plôch prenajímajú. Firma vlastnila obalovačku Teltomat IV v katastri Horného Hričova – v súčasnosti už nie je v prevádzke.
- Píla Šifra – zaoberá sa opracovaním a predajom stavebného dreva.
- SČOV je v správe SEVAK-u a slúži pre čistenie odpadových vôd Žiliny a jej spádového územia.
- Vodná elektrárň Vážskej kaskády - Hričov. Celkový inštalovaný výkon Vodnej elektrárne Hričov 31,5 MW.

Platný územný plán obce Horný Hričov navrhuje rozvoj priemyslu na určené plochy mimo intravilán:

Tab. č. 32 Navrhované priemyselné plochy obce Horný Hričov

Názov novej lokality	Odvetvie	Počet pracovníkov
Juh, (plocha 2,5 ha)	Ostatný priemysel (skladové objekty)	25-50
Západ, (plocha 3,0 ha)	Stavebný priemysel	100
Sever, (plocha 3,0 ha)	Rezerva pre spaľovňu, alt	100
Spolu zamestnanci do roku 2015		225 - 250

Zdroj: ÚPN obce Horný Hričov

Hodnotený investičný zámer je lokalizovaný v priestore navrhovanej Priemyselnej zóny Západ.

II.11.4. Poľnohospodárska výroba

V katastri obce Horný Hričov tvorí poľnohospodárska pôda 36,16 % z celkovej výmery pozemkov. Prehľad štruktúry druhov poľnohospodárskych pozemkov je spracovaný v tabuľke.

Tab. č. 33 Štruktúra druhov poľnohospodárskych pozemkov v k.ú. Horný Hričov

Druh pozemku	Výmera (m ²)
Poľnohospodárska pôda spolu	2 090 476
z toho: Orná pôda	1 346 778
Záhrady	135 390
Ovocné sady	7 055
TTP	601 253
Pozemky obce celkom	5 781 646

Zdroj: ŠÚ SR

Poľnohospodársku výrobu na území obce zastupuje poľnohospodárske družstvo AGROFIN so sídlom v Dolnom Hričove. Na hospodárskom dvore v Hornom Hričove sa venuje hlavne živočíšnej výrobe. Pracuje tu približne 8 zamestnancov.

Na hospodárskom dvore v Hornom Hričove je umiestnené nasledovné množstvo hospodárskych zvierat (stav k 20.2.2003):

- ošípané	250 – 300 kusov
- <u>odstavčatá – výkrm</u>	<u>1 400 – 1 700 kusov</u>
spolu	cca 2 000 kusov

PD AGROFIN obhospodaruje v katastroch obcí Horný a Dolný Hričov celkom 1 076 ha poľnohospodárskej pôdy. Na uvedených poľnohospodárskych pôdach družstvo pestuje obiloviny, zemiaky, jednoročné a viacročné krmoviny - kukurica, trvalé trávnaté porasty.

Hodnotený investičný zámer je súčasťou PPF – orná pôda, pozemky je potrebné vyňať z PPF.

II.11.5. Lesné hospodárstvo

V katastrálnom území obce Horný Hričov má lesný pôdny fond rozlohu 90,2575 ha, čo predstavuje iba 15,61 % z celkovej výmery katastra. Lesy sú lokalizované za cestou I/18 v okrajovej časti k.ú., sú súčasťou predhoria Strážovských vrchov.

Hodnotený investičný zámer je súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu, dotknuté parcely sa nachádzajú mimo LPF (sú vedené ako orná pôda), nie je potrebné ich vynímať z LPF.

II.11.6. Služby

Školstvo

Predškolskú výchovu zabezpečuje v sídle dvojtriedna materská škola, kde je umiestnených 40 detí. V obci Horný Hričov sa v súčasnej dobe nachádza základná škola pre 1 - 4. ročník, ktorú navštevuje 60 detí. Vyššie ročníky navštevujú základnú školu v Dolnom Hričove.

Kultúra

Pre kultúrne účely sa využíva sála, s kapacitou 100 miest a miestna knižnica.

Telovýchova a šport

V súčasnej dobe má obec futbalové ihrisko. Miestna TJ je zameraná na futbal. V obci je vybudovaný malý športový areál s viacúčelovými ihriskami a šatňami.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Základné a vyššie zdravotnícke služby pre obyvateľov obce sa poskytujú v Dolnom Hričove, v Žiline a v Bytči, objekty sociálnej starostlivosti sa v obci nenachádzajú.

Maloobchod a stravovanie a ubytovanie

Maloobchodnú sieť predstavujú potraviny a rozličný tovar, stravovacie zariadenia je v sídle zastúpené miestnym pohostinstvom.

Služby

Zastúpené sú požiarnou zbrojnicou a Domom smútku.

II.11.7. Rekreačia a cestovný ruch

V katastrálnom území obce Horný Hričov sa nachádza záhradková osada Buckov, ktorá je využívaná na rekreačné účely hlavne na koncotýždňovú prípadne aj každodennú rekreáciu.

Každodenná rekreačia je sústredená do súkromných záhrad, ktorých funkcia sa postupne mení z hospodársko-pestovateľskej na pobytovo-rekreačnú s rastúcim podielom okrasnej zelene. Pre koncotýždňovú rekreáciu je možné využívať lokality v okolí Hričovského hradu, plochy pri starom ramene Váhu a pod. Ubytovacie kapacity sa v obci nenachádzajú.

II.11.8. Doprava a dopravné plochy

Obec Horný Hričov je dopravne napojená na hlavný komunikačný skelet cestných trás Slovenska prostredníctvom cesty III/018261 na cestu I/18, ktorá je cestným ťahom medzinárodného významu – európsky ťah E50.

Na železničnú trať č. 120 Bratislava - Žilina - Košice je napojená v železničnej stanici Horný a Dolný Hričov priamo v intraviláne obce.

Cestná doprava

Hlavnú komunikačnú os cestnej dopravy na území obce Horný Hričov predstavuje cesta I/18, ktorá je cestným ťahom medzinárodného významu – európsky ťah E50, uvedená cestná komunikácia prechádza južným okrajom intravilánu obce. Z nej sa odpája cesta III/01887 do obce Žilinská Lehota a cesta III/018261 do obce Horný Hričov.

Hodnotený priestor je dopravne napojený obslužnou komunikáciou, ktorá prepája cestné komunikácie I/18 a III/018261.

Železničná doprava

Katastrálnym územím obce Horný Hričov prechádza trať ŽSR Bratislava – Žilina E63 (trať č. 120), na ktorej sa uvažuje s modernizáciou, na území katastra sa nachádza železničná stanica.

Letecká doprava

V susednom katastri v obci Dolný Hričov sa nachádza letisko Žilina.

Pešia doprava

Pešiemu pohybu sa doposiaľ nevenovala pozornosť. Popri hlavných komunikáciách nie sú zriadené samostatné chodníky pre peších.

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava využíva jestvujúce komunikácie. V súčasnej dobe je zanedbateľná.

II.11.9. Technická infraštruktúra

Zásobovanie vodou

K obci je privedený vodovod, ktorý je napojený na nový vodovodný rád z vodárenskej nádrže Nová Bystrica (napojenie z trasy Považský Chlmec – Marček pri priehrade). Prívod pitnej vody do obce je vodovodom DN 200 (na odbočke je redukovaný tlak z vodovodného rádu) cez priehradu a DN 125 od priehrady do obce.

Odkanalizovanie

V obci je vybudovaná jednotná kanalizácia. Je tvorená hlavnou vetvou vedenou hlavnou ulicou z bývalej ČOV o DN 600, vedľajšie vetvy sú DN 300, DN 400), ktorá odvádza splaškové odpadové a dažďové vody z obce, priemyslu a poľnohospodárskeho družstva do objektu kalového hospodárstva starej ČOV, odkiaľ sa prečerpáva do kanalizačného zberača Žilina – Horný Hričov následne odvádza gravitačne do ČOV Horný Hričovpre mesto Žilina.

Elektrická energia

V katastrálnom území obce Horný Hričov sa nachádzajú zariadenia na výrobu a rozvod elektrickej energie

- vodná elektráreň Hc Hričov so špičkovou výrobou elektrickej energie
- transformovňa TR 110/22 kV Hc Hričov
- VVN a VN vedenia:
 - 2x110 kV linka č. 7801-7802

- 2x110 kV	linka č. 7704-7805
- 110 kV	linka č. 7701
- 2x110 kV	linka č. 7813-7814
- 2x110 kV	linka č. 7851-7852
- 2x 22 kV	linka č. 313- 314
- 2x 22 kV	linka č. 316- 317

Územie obce Horný Hričov je zásobované elektrickou energiou z TR 110/22 kV Hričov po 22 kV vedeniach:

- linka č. 288 Žilina Rajč. – Hričov – Mikšová, z VN vedenia sú pripojené trafostanice + T1, T2, T3 slúžiace pre bytovo-komunálny odber, celkový inštalovaný výkon trafostaníc 660 kVA; + T6-2 x 630, 400 kVA; T7 - 160 kVA; TB - 100 kVA z ktorých je zásobovaná priemyselná oblasť pod priehradou + T4, T5 z ktorých je zásobovaná PD a PREFA, celkový inštal. výkon 560 kVA
- linka č. 310 prevedená ako dvojité VN vedenie TR Hričov - 22 kV rozvodňa SČOV, z VN vedenia sú zásobované priemyselné prevádzky SLOVNAFT a SČOV. V areáli SČOV je situovaná VN rozvodňa 22/6/0,4 kV s transformátormi o inštalovanom výkone 4,5 MVA. V areáli Slovnaftu je vybudovaná vstavaná trafostanica T10 s transformátormi 2 x 1000 kVA + 100 kVA a T11 250 kVA pre vojsko.

Zásobovanie teplom

V obci Horný Hričov zásobovanie teplom sa v súčasnosti uskutočňuje decentralizovaným spôsobom na báze plynu a tuhých palív (uhlie, drevo, koks). Z celkovej potreby tepla bytového fondu 30 680 GJ sa uskutočňuje na 52 % spaľovaním zemného plynu čo predstavuje 15 900 GJ. Ostatná potreba sa uskutočňuje spaľovaním tuhých palív a menšieho podielu elektrickej energie. Výrobné podniky sú zásobované teplom z vlastných zdrojov tepla s výkonmi pre vlastnú potrebu s palivovou základňou tuhé palivo a zemný plyn. Nie sú vhodné pre centralizované zásobovanie riešeného územia.

Plyn

Zásobovacím zdrojom zemného plynu pre obec Horný Hričov je VTL Považský plynovod DN 300 PN 25, následná VTL prípojka DN 150 a regulačná stanica plynu RS 2 500 m³/h hod. vybudovaná v intraviláne obce Dolný Hričov. RS je dvojstupňová s jedným výstupom NTL pre obec Dolný Hričov a s výstupom STL do 0,3 MPa pre obec Horný Hričov. Z regulačnej stanice do riešeného územia je vedená STL prípojka s profilom potrubia LPE 225.

V súčasnosti obec Horný Hričov je celoplošne plynofikovaná, miestna plynovodná sieť STL do 0,3 MPa je prevedená potrubným materiálom LPE. Prípojka plynu LPE DN 225 je realizovaná po kaplnku, odtiaľto hlavný rozvod smerom k areálu Váhostavu je prevedený o DN 160, pre obec s DN 90. Ostatné miestne plynovody po obci sú vybudované s potrubím DN 63. V súčasnosti v obci z celkového počtu domácností 241 je plynofikovaných 152, t.j. cca 63 %. Z občianskej vybavenosti. je plynofikované len ZŠ 1 - 4 ročník pre potrebu zásobovania teplom.

Telekomunikácie

Z hľadiska telekomunikačného členenie, obec Horný Hričov sa nachádza v UTO Žilina s príslušnosťou do Oblastného technického strediska PC Žilina. Obec Horný Hričov má zriadenú digitálnu ústredňu RSU v telekomunikačnom objekte situovanom v areáli Váhostavu. Počet zriadených pevných telefónnych staníc v obci je 280 HTS, a toho bytových 170 HTS, čo predstavuje na počet 776 obyvateľov telefónnu hustotu cca 36 %.

Rádiokomunikácie

V obci je zriadená kábelová televízia. Antény stožiar pre príjem TV signálov je umiestnený na objekte OcU vrátane vysielacieho zariadenia.

Diaľkové káble

V severnej časti katastru obce Horný Hričov, po ľavej strane Vážskeho kanálu prechádza trasa optických káblov OOK, DOK na smere Žilina - Považská Bystrica.

II.11.10. Odpady a nakladanie s nimi

Obec Horný Hričov má spracovaný Program odpadového hospodárstva obce, v zmysle ktorého postupuje s likvidáciou odpadov.

V roku 2005 obec Horný Hričov vyprodukovala nasledovné odpady a ich množstvá:

- olovené batérie	0,8 t
- drvený stavebný odpad	26 t
- zmesový betón	43 t
- sklo	1 t
- vyradené elektronické zariadenia	1 t
- plasty	1 t t
- farebné a nefarebné kovy	15,2 t
- biologický rozložiteľný odpad	9,3 t
- zemina a kamenivo	10 t
- zmesový komunálny odpad	125 t
- objemný odpad	22 t

Všetok odpad obce je likvidovaný v zmysle Programu odpadového hospodárstva. Odvoz zmesového komunálneho odpadu zabezpečuje firma T+T, nebezpečné odpady sú likvidované zmluvne odberateľským spôsobom v zmysle platných legislatívnych predpisov.

Podniky pôsobiace na území obce Horný Hričov likvidujú odpady v zmysle schváleného odpadového hospodárstva.

II.12. KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY A POZORUHODNOSTI

Prvá zmienka o obci Horný Hričov pochádza z roku 1208, kde sa obec spomína ako ako Rizoí a z roku 1282 - Superior Herichou. Patrila pôvodne panstvu Hričov, neskôr panstvu Bytča. Obyvatelia obce sa živili poľnohospodárstvom, chovom oviec, lesníctvom.

Riešené územie nie je významné z hľadiska kultúrneho dedičstva. V obci sa nachádza iba objekt kaplnky Srdca P. Márie z polovice 19. storočia. Je to romantická stavba so štvorcovým pôdorysom a polygonálnym uzáverom a korýtkovou klenbou. Pred kaplnkou je malá predsieň otvorená do priestoru arkádami. Fasáda na nárožiach je lemovaná lizénami. Do štítu je vstavaná malá vežička.

Staršiu výstavbu obce tvoria trojpriestorové murované domy, podmurované skalami.

Z prírodných pamiatok sa na starom cintoríne zachovala zákonom chránená lipa malolistá.

II.13. ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ

V riešenom území nie sú evidované žiadne archeologické náleziská.

II.14. PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY

V riešenom území nie sú evidované žiadne paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

II.15. CHARAKTERISTIKA EXISTUJÚCICH ZDROJOV ZNEČISTENIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

V katastrálnom území obce Horný Hričov ObÚŽP v Žiline eviduje dva stredné zdroje znečisťovania ovzdušia:

- Váhostav SK Prefa, s.r.o. – emisie (rok 2005): TL – 0,0134 t, SO₂ – 0,0016 t, NO_x – 0,2574 t, CO – 0,1039 t, VOC – 0,0173 t
- Slovnaft, a.s. – terminál – emisie (rok 2005): VOC – 9,383 t, NH₄ – 3,554 t

V k.ú. Horný Hričov ObÚŽP Žilina eviduje ako zdroj znečistenia vôd areál ČOV Horný Hričov a sklady PHM Slovnaft, a.s.

Ako zdroj hluku v riešenom území vystupujú:

- cestná komunikácia I/18 (európsky ťah E50)
- cestná komunikácia III/018261
- železničná trať č. 120 Bratislava – Žilina
- priemyselná zóna – hluk zo závodou a na ne viazanej dopravy

Zdrojom zápachu je hospodársky dvor PD Agrofin – chov zvierat.

II.16. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE SÚČASNÝCH ENVIRONMENTÁLNYCH PROBLÉMOV

Úroveň životného prostredia je jedným z faktorov, ktoré vplýva na zdravotný stav obyvateľov a sprostredkovane aj na dĺžku života. Celková kvalita života z hľadiska miestnych obyvateľov je integráciou faktorov rozoberaných v predošlých kapitolách.

Súčasný stav krajiny širšieho okolia je ovplyvnený stresovými faktormi súvisiacimi s osídlením, priemyslom, poľnohospodárstvom, tvorbou odpadov a dopravou. Tieto sa prejavujú nielen ako bodové, líniové, či plošné zdroje znečistenia, ale aj ako líniové bariéry vo vzťahu k migrácii živočíchov. Najvyššia intenzita týchto stresových faktorov je viazaná na údolie rieky Váh a jej väčšie prítoky, ktoré sú prirodzenou urbanizačnou osou územia, z hľadiska užších vzťahov na zastavané územie obce Horný Hričov a priestory intenzívne využívané v oblasti priemyslu, dopravy a intenzívnej rastlinnej poľnohospodárskej výroby.

Z predchádzajúcej analýzy vyplýva, že posudzovaná lokalita a jej okolie patrí z regionálneho hľadiska medzi výraznejšie environmentálne zaťažené územia, kde dochádzalo ku kumulovaniu nepriaznivých faktorov vplyvom polohy a aktivitami obce Horný Hričov a jej kontaktu s medzinárodnými dopravnými koridormi (cesta I/18,

železnica). Najvýraznejším aspektom, ktorý ovplyvňuje kvalitu životného prostredia priamo v riešenom území je intravilán obce Horný Hričov, západná priemyselná oblasť, dopravná infraštruktúra a intenzívna rastlinná poľnohospodárska výroba. Celé riešené územie je silne antropicky pozmenené, jedná sa o kultúrnu krajinu typu sídelných štruktúr (priemyselné areály) na styku s torzom poľnohospodárskej krajiny.

Priamo v hodnotenej lokalite a jej okolí sa stupeň globálnej ale i lokálnej imisnej záťaže v posledných rokoch výrazne zlepšil. Výhodou lokality a sekundárne jej vplyvov na obyvateľstvo je izolovanosť od sídelných štruktúr územia, lokalita susedí iba s priemyselnou zónou obce Horný Hričov na styku s poľnohospodárskou krajinou.

Lokalita sa nachádza mimo územia s povrchovými tokmi, v riešenom území nie je lokalizovaný žiadny povrchový ani podzemný zdroj pitných vôd.

Realizácia uvedeného investičného zámeru je lokalizovaná v extraviláne obce horný Hričov na kontakte s priemyselnou zástavbou mimo obytné územie obce. Počet obyvateľov priamo dotknutých investičným zámerom a ovplyvnených účinkami činnosti v obci Horný Hričov a prípadne i v susedných obciach je nulový.

Hodnotená lokalita sa nachádza na poľnohospodárskom pôdnom fonde a to na ornej pôde. Lesná vegetácia sa v území nenachádza.

Súčasný ekologický problém územia sú dané stavom reálnych bariér v krajine a vyplývajú z existencie stresových faktorov. Stresové faktory tvoria prvky súčasnej krajiny štruktúry s najnižšou úrovňou (stupňom) ekologickej stability. Patria medzi ne existujúce zastavané plochy, dopravné komunikácie, čierne skládky, zdevastované plochy a podobne.

II.17. CELKOVÁ KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA – SYNTÉZA POZITÍVNYCH A NEGATÍVNYCH FAKTOROV

V podmienkach hodnotenia investičného zámeru a prevádzky posudzovanej činnosti chápeme problematiku environmentálnej únosnosti v procese EIA ako kritérium priestorovej lokalizácie potenciálnych nepriaznivých environmentálnych vplyvov činnosti na územie. Ekologická únosnosť sa v procese hodnotenia vplyvov na životné prostredie interpretuje na základe zraniteľností resp. citlivosti jednotlivých zložiek životného prostredia. Zraniteľnosť (citlivosť) prírodného prostredia sa rieši na základe kombinácie náchylnosti územia k deštrukcii a význačnosti územia, hodnotí sa citlivosť prvkov prírodného prostredia vo vzťahu k zložkám využívania zeme.

Pre stanovenie klasifikácie zraniteľnosti (citlivosti) používame päťstupňovú škálu zraniteľnosti:

1. kriticky zraniteľné prostredie
2. veľmi zraniteľné prostredie
3. stredne zraniteľné prostredie
4. mierne zraniteľné prostredie
5. nepatrne zraniteľné prostredie

Pre hodnotenie prvkov prostredia uvažujeme:

- identifikáciu a účinky, ktoré vyvoláva pôsobenie faktora zraniteľnosti v sledovanom prvku
- klasifikáciu zraniteľnosti prvku

Zraniteľnosť horninového prostredia

Zraniteľnosť horninového prostredia definujeme ako odolnosť horninového prostredia na aktivity vyvolané výstavbou a prevádzkou činností v predmetnom území.

Zraniteľnosť horninového prostredia je daná inžiniersko-geologickými vlastnosťami horninového prostredia, hĺbkou hladiny podzemnej vody, prítomnosťou agresívneho oxidu uhličitého a litologickou heterogenitou prostredia.

Horninové prostredie v lokalite môžeme hodnotiť miestami ako geologicky veľmi jednoduché, v zmysle inžinierskogeologickej rajonizácie sa v hodnotenom území uplatňuje typ rajónov údolných riečnych náplavov, kde prevládajúcim typom hornín v hĺbke do 5 m sú prevažne štrkovité zeminy.

Investičný zámer rieši výstavbu areálu obalovačky živičných zmesí. K významným zásahom do hĺbky horninového prostredia nedochádza.

Zraniteľnosť horninového prostredia (kvartérny pokryv – štrkopiesky) na základe zhodnotenia citlivosti hornín a ďalších klasifikačných kritérií zraniteľnosti horninového prostredia hodnotíme ako nepatrne zraniteľné prostredie.

Zraniteľnosť reliéfu

Zraniteľnosť reliéfu je funkciou tvaru povrchu, jeho horizontálnou členitosťou, energiou reliéfu, geologickou stavbou a pôsobiacimi reliéfovými procesmi.

Reliéf v riešenom území je na mnohých miestach sekundárne pozmenený, sú tu vytvorené antropogénne prvky (intravilán obce Horný Hričov, priemyselná zóna, dopravná infraštruktúra) i prvky poľnohospodárskej krajiny (orná pôda).

Stupeň zraniteľnosti reliéfu v území vzhľadom k súčasnému charakteru a najmä priestorovým vzťahom územia (väzba na priemyselnú zónu) i následnému plánovanému rozšíreniu existujúcej priemyselnej zóny v zmysle novej územnoplánovacej dokumentácie obce hodnotíme ako nepatrne zraniteľné prostredie.

Zraniteľnosť povrchových a podzemných vôd

Zraniteľnosť povrchových vôd

Rieka Váh, Hričovský kanál ani ostatné povrchové toky širšieho riešeného územia vlastným investičným zámerom nie sú dotknuté, stupeň zraniteľnosti hodnotíme ako nepatrne zraniteľné prostredie.

Zraniteľnosť podzemných vôd

Zraniteľnosť podzemných vôd závisí od:

- koeficientu priepustnosti
- hĺbky hladiny podzemnej vody
- druhu a hrúbky pokryvnej vrstvy

Hodnotené územie je budované sedimentami kvartéru s vysokou priepustnosťou, sú vytvorené vhodné podmienky pre migráciu znečistenia z povrchových vrtiev do podzemných vôd (napr. pri úniku ropných produktov v prípade havárií a technických porúch ťažobných mechanizmov a nákladných áut).

Vzhľadom na súčasný stav a hydrogeologický charakter lokality, charakter investície a spôsob zabezpečenia investičného zámeru pred znečistením podzemných vôd, hodnotíme zraniteľnosť podzemných vôd ako stredne zraniteľné prostredie.

Zraniteľnosť pôd

Aktuálna náchylnosť územia na eróziu závisí predovšetkým na charaktere reliéfu, zrnitosti pôd a využití územia. Miera zraniteľnosti pôdy v hodnotenom území vychádza z podstaty antropickej činnosti využívania zeme, momentálneho súčasného stavu riešenej lokality a predpokladanému spôsobu využívania.

Realizácia investičného zámeru počíta s trvalým záberom PPF.

Zraniteľnosť pôd hodnotíme ako stredne zraniteľné prostredie.

Zraniteľnosť ovzdušia

Pri hodnotení zraniteľnosti ovzdušia vychádzame:

- zo súčasného stavu znečistenia ovzdušia
- z existujúcich zdrojov znečistenia ovzdušia
- z meteorologických faktorov

Vlastné riešené územie patrí medzi lokality s čiastočným podielom na znečisťovaní územia. Prítomnosť priemyselnej zóny i medzinárodného cestného koridoru cesty I/18 predstavujú trvalú záťaž územia. V hodnotenom priestore je dobrá vetrateľnosť územia. Zraniteľnosť ovzdušia hodnotíme ako stredne zraniteľné prostredie.

Zraniteľnosť fauny a flóry a ich biotopov

V riešenom území areálu absentujú významnejšie biotopy, na lokalite sa vyskytujú druhovo chudobné nevýrazné spoločenstvá poľnohospodárskej krajiny typu intenzívne pestovaných monokultúr, na lokalitu naväzujú ruderálne rastlinné spoločenstvá. Živočíšne spoločenstvá nevýznamné, odpovedajú charakteru lokality (orná pôda) a jej okolia (priemyselné areály, dopravná infraštruktúra územia), štruktúra hodnoteného priestoru s výraznou prevahou antropogénnych prvkov nevytvára podmienky pre prítomnosť a existenciu významných rastlinných i živočíšnych spoločenstiev.

Zraniteľnosť vegetácie a živočíšstva a ich biotopov vlastnej riešenej lokality a najbližšieho kontaktného územia hodnotíme ako nepatrne zraniteľné prostredie.

Zraniteľnosť faktorov pohody a kvality života človeka

Medzi hlavné faktory zraniteľnosti pohody a kvality života človeka patrí:

- doprava (druh, intenzita)
- produkcia a znečistenie v okolí sídiel (všeobecné znečistenie, prach, dym, hluk, vibrácie, emisie z dopravy vo vzťahu k sídelným útvarom a pod.)
- súlad s územnoplánovacou dokumentáciou a s koncepciou rozvoja obce
- obyvateľstvo (jeho zmeny vo vzťahu ku kvalite prostredia)

Vlastnú hodnotenú lokalitu z pohľadu obyvateľstva obce Horný Hričov (jeho zmeny vo vzťahu ku kvalite prostredia) z hľadiska zraniteľnosti pohody a kvality života človeka hodnotíme ako mierne zraniteľné prostredie.

Celková kvalita životného prostredia – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov

Celková zraniteľnosť územia vychádza zo skutočnosti, že vlastná hodnotená lokalita je situovaná v priestore extravilánu obce Horný Hričov, jedná sa o územie nachádzajúce sa juhozápadne od intravilánu obce a to v priestore mimo obytné územie, naväzuje priamo na priemernú zónu obce.

Syntéza ekologickej únosnosti územia umožňuje lokalizovať potencionálne konfliktné situácie vo vzťahu hodnotenej činnosti k prostrediu. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené stupne zraniteľnosti jednotlivých prvkov prostredia v dotknutom území.

Tab. č. 34 Rekapitulácia – zraniteľnosť jednotlivých prvkov prostredia v riešenom území

Zložka životného prostredia	Hodnota zraniteľnosti (stupeň 1 – 5)	Hodnota zraniteľnosti
Horninové prostredie	5	nepatrne zraniteľné prostredie
Reliéf	5	nepatrne zraniteľné prostredie
Povrchové vody	5	nepatrne zraniteľné prostredie
Podzemné vody	3	stredne zraniteľné prostredie
Pôdy	3	stredne zraniteľné prostredie
Ovzdušie	3	stredne zraniteľné prostredie
Vegetácia	5	nepatrne zraniteľné prostredie
Živočíšstvo	5	nepatrne zraniteľné prostredie
Biotopy	5	nepatrne zraniteľné prostredie
Pohoda a kvalita života človeka	4	mierne zraniteľné prostredie

Podľa princípu komplexnosti spolupôsobenia zložiek životného prostredia je územie podľa citlivosti, význačnosti a intenzity stresu nepatrne až stredne únosné. Prejav zraniteľnosti u zložiek podzemné vody, pôdy a ovzdušie sa dá eliminovať vhodnými technologickými postupmi výstavby a organizáciou prevádzky investičného zámeru, zapracovaním vhodných technických opatrení na elimináciu vplyvov investície na zložky životného prostredia.

II.18. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

V nulovom variante by pretrvával stav totožný so súčasným stavom jednotlivých zložiek životného prostredia – charakteristika zložiek ako reliéf, horninové prostredie, povrchové a podzemné vody, ovzdušie, biota, pôdy a obyvateľstvo by sa nemenila. Naďalej by územie bolo využívané v súčasných tendenciách, v blízkom období by lokalita bola naďalej obhospodarovaná ako orná pôda na pestovanie poľnohospodárskych plodín.

V prípade nerealizovania hodnotenej investície predpokladáme, že v pomerne blízkej dobe by bol záujem o využitie lokality na výstavbu areálu priemyselného typu s určenou funkciou – stavebný priemysel. Toto využitie lokality vychádza z funkčného určenia plochy platnou územnoplánovacou dokumentáciou, ktorá uvedenému hodnotenému priestoru radí funkciu priemyslu – stavebná výroba.

V prípade nerealizovania hodnotenej investície by mal vlastník pozemku snahu naďalej využiť hodnotenú lokalitu na vybudovanie obalovačky živičných zmesí a to z dôvodu prebiehajúcej výstavby diaľnice v uvedenom priestore a spoločensky potrebnej dodávky živičných zmesí, ďalej tiež z dôvodu výhodnej polohy lokality voči priestoru výstavby diaľnice D1 a diaľničného privádzača D18, ekologickej a environmentálnej vhodnej polohy lokality v území a lokalizácii mimo obytnú zónu.

II.19. SÚLAD NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU

Územný plán obce Horný Hričov, Doplnok 1 (Krajč, P., 2003) rieši územie, v ktorom je lokalizovaný investičný zámer ako priestor Priemyselnej zóny Západ, pre navrhovanú priemyselnú Zónu západ ÚPN obce Horný Hričov stanovuje odvetvie stavebný priemysel.

Hodnotený investičný zámer je plne v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou obce Horný Hričov.